
Vláda vědu podpoří, jen neví jak

Vláda vědu podpoří, jen neví jak

02.08.2010, Josef Tuček

Jaké představy má nová vládní koalice o podpoře vědy? V devětačtyřicetistránkové verzi koaliční smlouvy zabírá podkapitola věnovaná politice výzkumu a vývoje jen třetinu stránky. Obecně se v ní uvádí, že vláda zavede nový systém hodnocení výzkumných pracovišť se zapojením zahraničních expertů, bude dodatečnými prostředky podporovat spolupráci výzkumných pracovišť s aplikační sférou, daňově zvýhodní spolupráci výzkumných institucí s vysokými školami a podniky a také bude podporovat především prioritní směry výzkumu.

Nejvýznamnější vědecká instituce, Akademie věd, která v minulých letech nejvíce kritizovala vládní systém podpory vědy, nyní tuto strategii koaliční vlády okamžitě uvítala.

Akademie ocenila, že má vzniknout nový systém hodnocení výsledků vědy. To by totiž znamenalo, že skončí postup současný, přezdívaný "kafemlejnem", který hodnotil zcela odlišná pracoviště, třeba chemiky a historiky, podle často nesmyslně přiřazených bodů za výsledky: body získával počet publikací bez ohledu na jejich kvalitu anebo množství patentů, i když se neuplatnily v praxi. Vědci z Akademie věd proti "kafemlejnku" často vystupovali.

"Stejně tak by nám určitě prospěly slíbené daňové úlevy při spolupráci ve výzkumu, i když zatím přesně nevíme, jak by mohly vypadat. Uvítáme i podporu při využívání výsledků našeho výzkumu v praxi," hodnotí Petr Bobák, člen předsednictva akademické rady zodpovědný za ekonomickou situaci Akademie věd.

Nejisté zůstává, na které priority ve výzkumu se má Česko zaměřit, zda například na biotechnologie, nanotechnologie, či něco jiného. Tato témata výzkumu by určitě měla být stanovena až po široké diskusi odborníků.

To nejpodstatnější pak v koaliční smlouvě chybí - není v ní ani zmínka, kolik peněz vlastně má věda dostat. Zhruba 25 miliard korun, které letos ze státního rozpočtu na vědu jdou, odpovídá přibližně 0,6 procenta hrubého domácího produktu. Evropská unie si v roce 2000 vytyčila cíl, aby každá členská země do roku 2010 investovala z veřejných prostředků do vědy alespoň jedno procento HDP, to se však většině členských zemí splnit nepodařilo.

Vědecký rozpočet na příští rok je pak nejasný. Ministerstvo financí preferuje opět 25 miliard korun, avšak Rada pro výzkum, vývoj a inovace, což je poradní orgán vlády, připravila ještě za Fischerovy vlády návrh rozpočtu ve výši 26,5 miliardy, který však zatím nebyl vládě předložen.

"Akademie věd by z toho mohla po mnoha peripetiích dostat celkově pět miliard korun, což je stejně jako v roce 2010, a o půl miliardy méně, než kolik dostala v roce 2009," konstatuje Petr Bobák.